

Návrh

Zákon

ze dne,

kterým se mění zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem) se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 se věta třetí vypouští.
2. V § 5 odst. 3 písm. b) se slova „kdo byl v posledních 3 letech pravomocně uznán vinným z přestupku“ nahrazují slovy „kdo pro vnitřní pořádek a bezpečnost představuje vážné nebezpečí svým jednáním, za které byl v posledních třech letech pravomocně uznán vinným ze spáchání více než jednoho přestupku“.
3. V § 6 se odstavce 2 a 3, včetně poznámky pod čarou č. 8, zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
4. V § 7 odst. 1 se část věty druhé před středníkem, včetně středníku a poznámky pod čarou č. 8, zrušuje. Slovo „hodlá-li“ se nahrazuje slovem „Hodlá-li“.
5. V § 8 se odstavec 2 zrušuje.
Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.
6. § 10 včetně nadpisu zní:

„§ 10

Zabezpečení bezpečnostního materiálu

(1) Osoba nakládající s bezpečnostním materiálem jej vhodným způsobem zabezpečí proti odcizení nebo zneužití.

(2) Způsob zabezpečení podle odstavce 1 a jeho technické provedení musí odpovídat povaze, množství a rizikům spojeným se zabezpečovaným bezpečnostním materiálem. Účelem zabezpečení bezpečnostního materiálu je především zajistit, aby bezpečnostní materiál nebyl neoprávněnou osobou zneužit k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí.“

7. V § 15 odst. 2 písm. a) se slova „odst. 1“ zrušují.
8. V § 15 odst. 2 písm. c) se slova „a platného dokladu o bezpečnostní způsobilosti nebo platného osvědčení fyzické osoby“ zrušují.
9. V § 16 odst. 2 se slova „odst. 1“ zrušují.
10. V § 17 odst. 1 se písmeno a) včetně slova „nebo“ zrušuje a zároveň se zrušuje označení písmene b).
11. V § 17 odst. 2 se slova „odst. 1“ zrušují.
12. V § 17 odst. 3 písm. a) se slova „písm. b)“ zrušují.
13. V § 17 odst. 3 písm. b) se slova „odstavce 1 písm. a) nebo“ zrušují.

Čl. II

Přechodná ustanovení

(1) Řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem ve znění tohoto zákona.

(2) Potvrzení o registraci vydané podle zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se považuje za potvrzení o registraci podle zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem ve znění tohoto zákona.

Čl. III

Zrušovací ustanovení

Vyhláška č. 376/2013 Sb., o technických požadavcích na zabezpečení bezpečnostního materiálu, se zrušuje.

Čl. IV

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. OBEČNÁ ČÁST

A. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE PODLE OBEČNÝCH ZÁSAD (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

1. Název

„Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem).

2. Definice problému

Dne 1. ledna 2014 nabyl účinnosti zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem). Spolu s ním nabyly účinnosti dvě vyhlášky, které tento zákon provádějí, a to vyhláška č. 407/2013 Sb., o členění bezpečnostního materiálu a vyhláška č. 376/2013 Sb., o technických požadavcích na zabezpečení bezpečnostního materiálu. Smyslem uvedené právní úpravy je upravovat nakládání s věcmi, které z hlediska bezpečnostních zájmů státu představují zvýšené bezpečnostní riziko a které nejsou regulovány jiným právním předpisem.

Aplikační praxe však ukazuje, že uvedená právní úprava je vůči držitelům bezpečnostního materiálu nepřiměřeně tvrdá a působí jim značné aplikační problémy.

3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Regulaci bezpečnostního materiálu zavedl do českého právního řádu zákon č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem). Uvedená regulace byla reakcí na aktuální zvýšení bezpečnostních rizik ve světě (zejména v kontextu s událostmi ve Spojených státech amerických 11. září 2001) a s tím související potřebu zvýšení preventivních opatření i na území České republiky. V souvislosti s tím byla celoplošně vyhodnocována existující bezpečnostní rizika, mezi kterými byl identifikován i tento v převážné míře vyřazený vojenský materiál, neboť neexistoval přehled o tom, kdo jej drží a jak s ním nakládá. Tato skutečnost vedla k závěru, že je třeba zavést novou regulaci, jejímž obsahem bude stanovení pravidel pro nakládání s tímto materiálem a zavedení evidenční povinnosti. Následně byla tato nová regulace průběžně vyhodnocována. Bezprostředním impulzem pro přijetí nové regulace byla Analýza bezpečnostních rizik

spojených s výkonem státní správy při aplikaci zákona č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), vypracovaná Ministerstvem vnitra a projednaná Bezpečnostní radou státu, která vyhodnotila bezpečnostní materiál jako komoditu vyznačující se vysokým stupněm nebezpečnosti. Na základě uvedené analýzy vláda svým usnesením ze dne 25. srpna 2010 č. 606 uložila ministru průmyslu a obchodu předložit ve spolupráci s ministrem obrany, ministrem vnitra, předsedou Českého báňského úřadu a řediteli civilních zpravodajských služeb návrh zákona, který bude závěry uvedené analýzy reflektovat.

Nová regulace (přijata zákonem č. 229/2013 Sb.) v zásadě zachovala systematiku předchozí právní úpravy (přijaté zákonem č. 310/2006 Sb.), avšak přijala některé změny v obsahu a členění bezpečnostního materiálu, jeho evidenci a v požadavcích na jeho zabezpečení.

Nově jako tzv. citlivou činnost kvalifikovala nakládání s bezpečnostním materiálem skupiny 5 (bojová a speciální vozidla bez zbraňových systémů a jejich součásti, na které se vztahuje Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, vyhlášená pod č. 94/2003 Sb. m. s.) a skupiny 6 (vojenské letouny, vrtulníky a bezpilotní prostředky bez zbraňových systémů, letecké motory nebo zařízení letadel nebo vrtulníků). Dříve byl takto kvalifikován bezpečnostní materiál skupiny 1 (vojenské zbraně, na které se nevztahuje zákon o zbraních), 5 (vojenské výbušniny, hnací látky, pyrotechnické prostředky a speciální paliva, na které se nevztahuje zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů), 6 (vojenské letouny, vrtulníky a bezpilotní prostředky bez zbraňových systémů, letecké motory nebo zařízení letadel nebo vrtulníků, na které se nevztahuje zákon o zbraních) a 10 (systémy zbraní směřované energie nebo s kinetickou energií a jejich speciálně konstruované součásti a související zkušební a vyhodnocovací zařízení a provozy, diagnostické vybavení a přístroje).

Další významnou změnou, kterou nová právní úprava přijala, je zpřísnění požadavků na zabezpečení bezpečnostního materiálu. Zákon sice umožňuje, aby „příslušný útvar policie povolil jiný způsob zabezpečení bezpečnostního materiálu, jestliže bezpečnostní materiál bude řádně zabezpečen proti zneužití, ztrátě nebo odcizení“, avšak toto zabezpečení musí být na úrovni stanovené zákonem.

4. Identifikace dotčených subjektů

1.4.1 Regulací bezpečnostního materiálu jsou dotčeny osoby, které s bezpečnostním materiálem nakládají, přičemž za nakládání s bezpečnostním materiálem se považuje nabývání vlastnictví, držení, nákup, prodej, půjčování, vývoj, výroba, oprava, úprava, uschovávání, skladování, přeprava, znehodnocování nebo ničení bezpečnostního materiálu. Nakládáním se rozumí též zprostředkování těchto činností.

Na tyto osoby jsou kladeny poměrně vysoké nároky. Za způsobilou k nakládání s bezpečnostním materiálem je považována osoba, která je bezúhonná (tzn., že nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo z nedbalosti, pokud byl spáchan v souvislosti s nakládáním s bezpečnostním materiálem, střelnými zbraněmi, střelivem nebo výbušninami anebo s vojenským materiálem, zbožím a technologiemi dvojího užití, pokud se na něho nehledí, jako by nebyl odsouzen, viz § 5 odst. 2) a spolehlivá (přičemž za spolehlivého se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno a dosud neuplynula zkušební doba nebo lhůta, po jejímž uplynutí má být rozhodnuto, zda se osvědčil, nebo kdo byl v posledních 3 letech pravomocně uznán vinným z přestupku na úseku zbraní a střeliva, na úseku používání výbušnin, na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii nebo obdobného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, na úseku obrany České republiky, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku, nebo na koho byl v posledních 3 letech pravomocně prohlášen konkurs, zamítnut insolvenční návrh pro nedostatek majetku dlužníka, nebo zrušen konkurs z důvodu, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, viz § 5 odst. 3).

Obecně je podmínkou k nakládání s bezpečnostním materiálem registrace provedená příslušným krajským ředitelstvím Policie České republiky. Osoba, která hodlá s bezpečnostním materiálem nakládat v rámci podnikatelské činnosti, musí mít dále živnostenské oprávnění - koncesi podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Osoba, která nakládá s bezpečnostním materiálem, musí vést jeho evidenci a tuto musí uchovávat po dobu nejméně 5 let. Veškeré změny musí neprodleně hlásit příslušnému útvaru policie.

Osoba, která nakládá s bezpečnostním materiálem, musí tento materiál zabezpečit způsobem stanoveným v § 10 zákona, přičemž příslušný útvar policie může povolit jiný způsob zabezpečení bezpečnostního materiálu, jestliže bezpečnostní materiál bude řádně zabezpečen proti zneužití, ztrátě nebo odcizení minimálně, avšak toto zabezpečení musí být provedeno na stejné úrovni zabezpečení, jako je stanoveno v zákoně.

Z uvedeného je zřejmé, že nároky kladené na osoby nakládající s bezpečnostním materiálem v současné době odpovídají vysokému stupni rizikovosti. V některých případech požadavky stanovené zákonem o nakládání s bezpečnostním materiálem korespondují s požadavky na držitele střelných zbraní a střeliva, v některých případech je dokonce převyšují (např. v prokazování spolehlivosti). Tuto disproporci by měla navrhovaná právní úprava odstranit.

V dalším procesu vyhodnocování rozsahu a odůvodněnosti stávající regulace bude nepochybně třeba zvažovat nezbytnou míru dopadů na osoby nakládající s bezpečnostním materiálem, a to tak, aby v dostatečné míře ochránila bezpečnostní zájmy státu a zajistila plnění závazků z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, na straně jedné, ale na druhé straně, aby nad míru nezbytnou nezatěžovala tyto osoby. Vzhledem

k neodkladnosti řešení stěžejních problémů (zejména zrušení povinnosti prokazování spolehlivosti u osob nakládajících s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6 a zmírnění stávajících požadavků na zabezpečení bezpečnostního materiálu) a vzhledem k tomu, že přehodnocení stávajících povinností osob nakládajících s bezpečnostním materiálem bude časově (i věcně) náročné, je třeba ponechat tuto úpravu na následný vládní návrh zákona.

1.4.2 Regulací bezpečnostního materiálu jsou dále dotčeny kontrolní orgány, tj. Policie České republiky, zejm. odbory služeb pro zbraně a bezpečnostní materiál krajských ředitelství. Zjednodušení stávající regulace by umožnilo uvolnění jejich kapacit pro jinou dozorovou činnost.

1.4.3 V neposlední řadě je stávající regulací dotčen Národní bezpečnostní úřad, který provádí проверки bezpečnostní způsobilosti stávajících držitelů bezpečnostního materiálu skupiny 5 a 6, a který musí těmto prověrkám věnovat část své limitované kapacity.

5. Popis cílového stavu

1.5.1 Jak již bylo výše uvedeno, aplikační praxe ukazuje, že stávající regulace nakládání s bezpečnostním materiálem je nepřiměřeně tvrdá. Diskusi zejména vyvolávají pochybnosti o rozsahu věcné působnosti stávající právní úpravy, neboť některé druhy materiálu nevykazují znaky vysoké rizikovosti (zejm. historická vojenská technika, morálně zastaralé technologie, které byly původně vyvíjeny pro vojenské účely apod.). Dále bude třeba přehodnotit rozsah povinností kladených na osoby nakládající s bezpečnostním materiálem z hlediska jejich přiměřenosti ve vztahu ochraně bezpečnostních zájmů státu. Přehodnotit je nutno též požadavky na zabezpečení bezpečnostního materiálu.

1.5.2 Stávající zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem, který byl publikován ve Sbírce zákonů dne 20. června 2013, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2014. Ve svých přechodných ustanoveních ukládá osobám nakládajícím s bezpečnostním materiálem do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona požádat o registraci a osobám, které nakládají s bezpečnostním materiálem skupiny 5 nebo 6, zajistit, aby ona sama nebo statutární orgán nebo členové statutárního orgánu, členové dozorčí rady nebo jiného kontrolního orgánu, prokuristé a odpovědný zástupce, je-li ustanoven, požádali do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona o vydání dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací, nejsou-li již jeho držiteli. Jedná se o časově (i věcně) velmi náročný proces, který některé dotčené osoby nebudou moci v dané lhůtě objektivně zvládnout. Navíc existují určité pochybnosti o nezbytnosti stávajících požadavků na prokazování spolehlivosti těchto osob, neboť je třeba si uvědomit, že nakládáním ve smyslu zákona se nerozumí pouze realizace vlastnických práv či výkon podnikatelské činnosti, ale je jím „nabývání vlastnictví, držení, nákup, prodej, půjčování, vývoj, výroba, oprava, úprava, uschovávání, skladování, přeprava, znehodnocování nebo ničení bezpečnostního materiálu, včetně zprostředkování těchto činností“. Tedy každá osoba, která pro držitele bezpečnostního materiálu provádí opravu, úpravu, přepravu,

skladování a podobně musí mít registraci a jedná-li se o bezpečnostní materiál skupiny 5 nebo 6 též bezpečnostní způsobilost.

Předkládaná právní úprava má proto za cíl odstranit nepřiměřenou tvrdost stávající úpravy vypuštěním povinnosti prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6.

1.5.3 Další nepřiměřená tvrdost stávající právní úpravy spočívá ve vysokých (a nebezpečnosti tohoto materiálu neadekvátních) požadavcích na zabezpečení bezpečnostního materiálu. Tyto požadavky jsou srovnatelné nebo přísnější než požadavky na zabezpečení zbraní. I tuto tvrdost stávající právní úpravy je třeba bezodkladně odstranit, neboť – jak již bylo uvedeno – je objektivně neodůvodněná, nehledě na skutečnost, že pro většinu osob nakládajících s bezpečnostním materiálem je z finančního hlediska likvidační, neboť je třeba si uvědomit, že většinu těchto osob tvoří sběratelé vojenské techniky, kteří většinou nemají k dispozici potřebné finanční zdroje. Při zachování stávajícího stavu by byli – ve smyslu zákona – nuceni držení bezpečnostní materiál prodat, převést na jinou (oprávněnou) osobu nebo provést likvidaci (viz § 6 odst. 1 písm. i)).

Předkládaná právní úprava si proto klade za cíl tomuto stavu zabránit, a proto navrhuje zmírnění požadavků na zabezpečení bezpečnostního materiálu tak, aby tyto požadavky odpovídaly stupni nebezpečnosti zabezpečovaného materiálu.

1.5.4 V neposlední řadě předkládaná právní úprava uvádí do souladu podmínky pro prokazování spolehlivosti osob nakládajících s bezpečnostním materiálem s podmínkami stanovenými pro držitele zbraní a střeliva, neboť ve stávající právní úpravě jsou tyto podmínky pro držitele bezpečnostního materiálu (neodůvodněně) přísnější (viz § 5 odst. 3 písm. b), kde zákon o zbraních předpokládá opakovaný přestupek).

Závěr:

Cílem předkládané právní úpravy je odstranit ze stávající regulace neodůvodněné tvrdosti, jejichž řešení nesnese odkladu, a kde k zajištění cílového stavu není třeba provádět hlubší nebo časově náročné analýzy.

2. Zhodnocení rizika

Nečinnost v řešení daných problémů by nepřiměřeně zatížila osoby nakládající s bezpečnostním materiálem a pro některé tyto osoby by byla de facto likvidační.

3. Návrh variant řešení

3.1 Nulová varianta

Nepřipadá v úvahu, neboť je třeba bez zbytečného odkladu odstranit výše popsané tvrdosti stávající právní úpravy.

3.2 Přijetí novely zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem, které odstraní problémy, jejichž řešení nesnese odkladu, tj. zrušení povinnosti prokazovat bezpečnostní způsobilost osob nakládajících s bezpečnostním materiálem skupiny 5 nebo 6, zmírnění požadavků na zabezpečení bezpečnostního materiálu a zmírnění požadavků na prokazování spolehlivosti.

4. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Navrhovaná právní úprava není spojena s vynakládáním materiálních či nemateriálních zdrojů.

Jejím přínosem je snížení zátěže osob nakládajících s bezpečnostním materiálem a snížení zátěže Národního bezpečnostního úřadu.

5. Konzultace

Navrhovaná právní úprava byla konzultována se zástupci osob nakládajících s bezpečnostním materiálem (např. sdružení SPOMAT).

6. Implementace a vynucování

Navrhovaná změna ustanovení o zabezpečení zakotví přímo v zákoně univerzálně použitelná aplikační pravidla, která zajistí (obdobně jako tomu bylo v předešlé právní úpravě nakládání s bezpečnostním materiálem) dostatečnou míru právní jistoty a zároveň možnost proporcionálního použití v různorodých případech nakládání s bezpečnostním materiálem. Z těchto důvodů předpokládá implementace této nové úpravy zrušení současné vyhlášky Ministerstva vnitra č. 376/2013 Sb., o technických požadavcích na zabezpečení bezpečnostního materiálu, přičemž východiskem je navrhované zrušení zákonného zmocnění pro její vydání.

Dozor nad dodržováním zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem provádí Policie České republiky a Ministerstvo obrany (v části bezpečnostního materiálu skupin 5 a 6).

7. Přezkum účinnosti regulace

Navrhovanou právní úpravu bude třeba podrobit dalšímu hlubšímu zkoumání z pohledu odůvodněnosti rozsahu regulace, zejména věcného rozsahu působnosti zákona (tj. zda stávající bezpečnostní materiál v členění do 11 skupin je i nadále vysoce rizikový z hlediska zajištění bezpečnostních zájmů státu).

B. HOSPODÁŘSKÝ A FINANČNÍ DOPAD NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA STÁTNÍ ROZPOČET A OSTATNÍ VEŘEJNÉ ROZPOČTY

Předkládaná právní úprava neklade zvýšené požadavky na státní rozpočet ani na jiné veřejné rozpočty. Naopak povede k snížení administrativní zátěže, kterou aplikace zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem v současné podobě představuje především pro Policii České republiky.

C. DOPADY NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SOCIÁLNÍ DOPADY VČETNĚ DOPADŮ NA SPECIFICKÉ SKUPINY OBYVATEL, ZEJMÉNA OSOBY SOCIÁLNĚ SLABÉ, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Předkládaný návrh by měl odstranit nepřiměřeně tvrdé požadavky na podnikatele, nakládající s bezpečnostním materiálem.

Předkládaný návrh nemá dopady na životní prostředí ani sociální dopady.

D. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČR

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s článkem 2 odst. 3 Ústavy České republiky uveřejněné ve Sbírce zákonů České republiky pod č. 1/1993 Sb., podle kterého státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, s článkem 41 odst. 2, podle kterého má vláda právo zákonodárné iniciativy a také v souladu s § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení

ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Navrhovaná právní úprava je rovněž v souladu s Listinou základních práv a svobod, vyhlášenou usnesením předsednictva České národní rady a uveřejněnou ve Sbírce zákonů České republiky pod č. 2/1993 Sb., jako součást ústavního pořádku České republiky, a to jmenovitě s článkem 2 odst. 2, podle kterého státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví, článkem 2 odst. 3, podle kterého každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nemůže být nucen činit, co zákon neukládá a článkem 4 odst. 1, podle kterého mohou být ukládány povinnosti toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

E. **ZHODNOCENÍ SLUČITELNOSTI NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S PŘEDPISY EU, JUDIKATUROU SOUDNÍCH ORGÁNŮ EU, NEBO OBECNÝMI PRÁVNÍMI ZÁSADAMI EU**

Oblast bezpečnostního materiálu není předmětem právní úpravy evropské legislativy.

F. **ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČR VÁZÁNA**

Z hlediska mezinárodních závazků se na tuto oblast vztahuje Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, vyhlášená pod č. 94/2003 Sb. m. s. S touto smlouvou je navrhovaná právní úprava v souladu.

G. **ZHODNOCENÍ DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ VE VZTAHU K OCHRANĚ SOUKROMÍ A OSOBNÍCH ÚDAJŮ**

Předkládaný návrh zákona nemá dopad na ochranu soukromí a osobních údajů.

H. **ZHODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK**

Předkládaný návrh zákona nepředstavuje riziko korupce.

CH) ZPŮSOB PROJEDNÁNÍ

Navrhuje se projednání návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), v prvním čtení ve smyslu § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění

Stávající právní úprava klade na osoby, které nakládají s bezpečnostním materiálem nepřiměřeně vysoké nároky, v některých případech dokonce vyšší než na držitele střelných zbraní a střeliva (např. v prokazování spolehlivosti). Zvláště vysoké nároky klade stávající právní úprava na držitele bezpečnostního materiálu skupiny 5 a 6, kteří musí prokazovat bezpečnostní způsobilost (k tomu je třeba připomenout, že ji musí prokazovat každá osoba, která s bezpečnostním materiálem nakládá, tedy která jej nabývá do vlastnictví, drží, nakupuje, prodej, půjčuje, vyvíjí, vyrábí, opravuje, upravuje, uschovává, skladuje, přepravuje, znehodnocuje nebo ničí nebo tyto činnosti zprostředkovává). Ke splnění tohoto požadavku byla stanovena lhůta 6 měsíců od nabytí účinnosti zákona, což se vzhledem k vyčerpání Národního bezpečnostního úřadu a lhůtám potřebných k vyřízení žádosti o vydání osvědčení ukázalo jako nedostačující. Praxe navíc ukázala, že míra případných bezpečnostních rizik, která by mohla z nakládání s uvedeným materiálem hrozit, neodpovídá této tvrdé regulaci a nepřiměřeným způsobem tak zatěžuje jak držitele uvedeného materiálu, tak i státní správu (zejména Národní bezpečnostní úřad) a v neposlední řadě též kontrolní orgány (krajská ředitelství Policie České republiky).

Dále je třeba uvést, že stávající právní úprava klade nepřiměřeně vysoké požadavky na zabezpečení bezpečnostního materiálu. Tyto požadavky jednak neodpovídají případným bezpečnostním rizikům uvedeného materiálu a v řadě případů jsou pro držitele bezpečnostního materiálu nereálné (zejména kvůli vysokým finančním nárokům na jejich realizaci, uvažíme-li, že se v řadě případů jedná o sběratele historické vojenské techniky, kteří tuto techniku rekonstruují a opravují z vlastních úspor).

Tyto disproporce je třeba co nejrychleji odstranit, neboť držitelům tohoto (lze říci v převážné míře historického vojenského materiálu) hrozí, že by se jim museli bezodkladně zbavit nebo - nesplní-li požadavky stávající právní úpravy - se vystavují tvrdým postihům (pokutě až 200 tis. Kč, resp. až 500 tis., jedná-li se o podnikatele nebo propadnutí bezpečnostního materiálu, který byl předmětem správního deliktu).

Vzhledem k naléhavosti přijetí navrhované regulace se tedy doporučuje projednat návrh zákona v Poslanecké sněmovně již v prvním čtení.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST DŮVODOVÉ ZPRÁVY

K čl. I

K bodu 1 (§ 4 odst. 1)

Navrhuje se vypustit požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6, neboť stupeň rizika nakládání s tímto materiálem nedosahuje stupně bezpečnostního rizika, který by odůvodňoval nutnost prověření těchto osob Národním bezpečnostním úřadem.

K bodu 2 (§ 5 odst. 3 písm. b))

Požadavek na prokazování spolehlivosti osob nakládajících s bezpečnostním materiálem se uvádí do souladu s požadavky stanovenými pro držitele zbraní a střeliva (odstraňuje se úprava, která byla přísnější pro držitele bezpečnostního materiálu). Jedná se o srovnání podmínky spolehlivosti s osvědčenou konstrukcí právní úpravy spolehlivosti v zákoně o zbraních. Vzhledem k šíři některých v ustanovení § 5 odst. 3 písm. b) zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem uvedených skupin skutkových podstat přestupků (kupř. přestupky proti veřejnému pořádku), které zahrnují též ryze bagatelní jednání bez relevantního vztahu ke způsobilosti osoby nakládat s bezpečnostním materiálem, je vhodné současně ponechat správnímu orgánu určitý prostor pro zvážení materiální stránky bezpečnostního rizika vyplývajícího z opakovaného spáchání v zákoně uvedených přestupků, tak, jak je tomu v současné době v případě osvědčené praxe podle zákona o zbraních.

K bodu 3 (§ 6 odst. 2 a 3)

Úprava ustanovení § 6 navazuje na skutečnost, že se vypouští požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6, neboť stupeň rizika nakládání s tímto materiálem nedosahuje stupně bezpečnostního rizika, který by odůvodňoval nutnost prověření těchto osob Národním bezpečnostním úřadem. Proto se vypouští i vymezení tzv. citlivé činnosti a tomu odpovídající povinnosti stanovené pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem (resp. členy statutárního orgánu, členy dozorčí rady nebo jiného kontrolního orgánu, prokuristy, odpovědného zástupce).

K bodu 4 (§ 7 odst. 1)

Úprava ustanovení § 7 souvisí se skutečností, že se vypouští požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6.

K bodu 5 (§ 8 odst. 2)

Úprava ustanovení § 8 souvisí se skutečností, že se vypouští požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6.

K bodu 6 (§ 10)

Předkládaná právní úprava navrhuje změkčení požadavků na zabezpečení bezpečnostního materiálu, a to tak, aby odpovídal bezpečnostním rizikům tohoto materiálu. V praxi se především ukazuje, že stanovení konkrétních technických parametrů zabezpečení bezpečnostního materiálu ve vyhlášce (v současné době vyhláška č. 376/2013 Sb.) je s ohledem na šíři a rozmanitost bezpečnostního materiálu a vesměs velmi nízká rizika s ním spojená nepraktické. Například tato vyhláška klade zbytečné a nerealistické nároky na kontrolní orgány stran posuzování úrovně zabezpečení při zohlednění příslušných technických norem (ČSN), které v mnoha případech nejsou ani zcela případné a míra přiměřeného srovnání těchto požadavků a reálně provedeného zabezpečení činí aplikaci vyhlášky č. 376/2013 Sb. nutně dosti vágní. Navrhovaný text odstavce 2 odráží jednak dřívější právní úpravu obsaženou v zákoně č. 310/2006 Sb. a jednak na ni v současnosti navazující konstrukci § 1 odst. 1 vyhlášky č. 376/2013 Sb., která představuje základní interpretační vodítko pro aplikaci tohoto prováděcího právního předpisu. Ve větě druhé navrženého textu ustanovení odstavce 2 se přitom zdůrazňuje, že účelem zabezpečení bezpečnostního materiálu je zabránění jeho zneužití neoprávněnou osobou (a to ať již formou jeho odcizení, nebo jiným zneužitím, jak se obecně stanovuje v odstavci 1). Je evidentní, že k ničemu jinému nemůže zabezpečení bezpečnostního materiálu sloužit – proti osobám, které jsou s ním nakládat oprávněny, je zabezpečení ze své podstaty neúčinné.

Navržená ustanovení předpokládají současné zrušení vyhlášky č. 376/2013 Sb., a tedy rovněž nezanedbatelné snížení administrativní zátěže jak na straně osob nakládajících s bezpečnostním materiálem, tak i na straně státních orgánů. Zajištění přiměřeného zabezpečení bude napříště na osobě nakládající s bezpečnostním materiálem, a to včetně určení jeho konkrétní technické podoby a realizace. Kontrolní orgány budou toliko zjišťovat, zda nedochází ke zcela neadekvátnímu a jednoznačně nedostatečnému zabezpečení bezpečnostního materiálu, které s sebou nese konkrétní bezpečnostní riziko. V budoucnu by se přitom neměla dosavadní právní úprava § 10 zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem a technické požadavky na zabezpečení stanovené v dosavadní vyhlášce č. 376/2013 Sb. používat ani jako orientační stanovení požadované technické podoby zabezpečení bezpečnostního materiálu.

K bodu 7 a 8 (§ 15 odst. 2 písm. a) a c))

Úprava ustanovení § 15 souvisí se skutečností, že se vypouští požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6.

K bodu 9 (§ 16 odst. 2)

Jedná se o technickou úpravu související s návrhem úpravy ustanovení § 6.

K bodu 10 až 13 (§ 17)

Úprava ustanovení § 17 souvisí se skutečností, že se vypouští požadavek na prokazování bezpečnostní způsobilosti pro osoby nakládající s bezpečnostním materiálem skupiny 5 a 6. Vypouští se vymezení správního deliktu nakládání s bezpečnostním materiálem skupiny 5 nebo 6 bez prokázání bezpečnostní způsobilosti a stanovení sankce.

K čl. II

Účelem navržených přechodných ustanovení je, aby po nabytí účinnosti navrhovaných změn zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem nedocházelo k paradoxnímu výkladu, že např. řízení o zrušení registrace, popř. o správním deliktu budou podle dosavadního znění zákona dokončena (a registrace tedy zrušena, popř. uložena sankce), přestože podle již v té době účinné hmotněprávní úpravy by se např. nejednalo vůbec o důvody, pro které je možno registraci zrušit, resp. v té době by již příslušná skutková podstata správního deliktu neexistovala. Z navržené podoby přechodných ustanovení tedy vyplývá, že dosavadní ustanovení o citlivé činnosti a z ní vyplývající povinnosti osob nakládajících s bezpečnostním materiálem skupin 5 a 6, o spolehlivosti a ustanovení o zabezpečení bezpečnostního materiálu podle zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem se po nabytí účinnosti předložené novely zákona již nepoužijí, a to ani v případech již zahájených řízení. Řízení sankční povahy – např. o správním deliktu podle dosavadního § 17 odst. 1 písm. a) – bude třeba ve většině případů bez dalšího zastavit. Naopak pokud je v současné době kupř. řízení o registraci přerušeno z důvodu podání žádosti o vydání dokladu o bezpečnostní způsobilosti osoby, která hodlá nakládat s bezpečnostním materiálem skupiny 5 nebo 6, bude možné s nabytím účinnosti navrhovaného zákona v tomto řízení pokračovat.

V navrženém znění odst. 2 přechodných ustanovení se stanovuje, že registrace provedená podle dosavadní právní úpravy se považuje za platnou i po nabytí účinnosti navrhovaných změn zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem. Toto ustanovení reaguje na nejasnosti vyvolané nabytím účinnosti zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem ve vztahu k zákonu č. 310/2006 Sb., kdy nebylo zcela zřejmé, trvá-li platnost registrací podle této dřívější právní úpravy. Pokud v současnosti má tedy osoba nakládající s bezpečnostním materiálem skupin 5 nebo 6 vydánu registraci na základě doložení dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby, považuje se tato registrace za platnou i po nabytí účinnosti navrhovaných změn, kdy tato povinnost odpadá.

K čl. III

S ohledem na výše navržené vypuštění zmocnění Ministerstva vnitra k vydání vyhlášky o technických požadavcích na zabezpečení bezpečnostního materiálu se jako nejjednodušší způsob jejího zrušení jeví právě přímé zrušení stávající vyhlášky č. 376/2013 Sb. tímto zákonem. Jde o legislativní postup, který rovněž odpovídá čl. 39 odst. 5 Legislativních pravidel vlády. Jiný postup (tj. zrušení vyhlášky teprve následně vyhláškou Ministerstva vnitra) se jeví jako nevýhodný a poměrně náročný s ohledem na navrhované nabytí účinnosti tohoto zákona a chybějící legisvakantní lhůtu.

K čl. IV

Vzhledem k nutnosti neodkladně odstranit stávající tvrdosti zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem se navrhuje nabytí účinnosti navrhované novely dnem vyhlášení.

V Praze dne 18. června 2014

Dana Váhalová, v.r.

Bohuslav Sobotka, v.r.

Jeroným Tejc, v.r.

Antonín Sed'a, v.r.

Roman Váňa, v.r.

Roman Sklenák, v.r.

Václav Klučka, v.r.

Vítězslav Jandák, v.r.

Jiří Petru, v.r.

Václav Votava, v.r.

Jaroslav Krákora, v.r.

Karel Černý, v.r.

Jan Birke, v.r.

Jaroslav Foldyna, v.r.

Miloš Petera, v.r.

Richard Dolejš, v.r.

Štěpán Stupčuk, v.r.

Marie Benešová, v.r.

Petr Kořenek, v.r.

Ondřej Benešík, v.r.

Pavčina Nytrová, v.r.

František Adámek, v.r.

Josef Novotný, v.r.

Jan Hamáček, v.r.

Lubomír Toufar, v.r.

Pavel Havíř, v.r.

Zuzana Kailová, v.r.

Ladislav Šincl, v.r.

Stanislav Huml, v.r.

Ladislav Velebný, v.r.

Milan Urban, v.r.

Markéta Wernerová, v.r.

Jiří Běhounek, v.r.

Pavel Antonín, v.r.

Jiří Koskuba, v.r.

Jan Chvojka, v.r.

Jiří Zemánek, v.r.

Jaroslav Zavadil, v.r.

Pavel Ploc, v.r.

Vlastimil Gabrhel, v.r.

Robin Böhnisch, v.r.

Miroslava Strnadlová, v.r.

Vlasta Bohdalová, v.r.

Adam Rykala, v.r.

Bohuslav Chalupa, v.r.

Milan Brázdil, v.r.

Martin Sedlář, v.r.

Roman Kubiček, v.r.

Radka Maxová, v.r.

Jana Pastuchová, v.r.

Lubomír Zaorálek, v.r.

Pavel Kováčik, v.r.

Alexander Černý, v.r.

Stanislav Mackovík, v.r.

Martin Kolovratník, v.r.